

Geografski obzornik je izhajal štirikrat letno, občasno so med bralce prihajale dvojne številke.

Že v prvem letu (št. 3-4, leto 1961) je bila (skoraj) celotna dvojna številka posvečena slovenskemu Podravju in Mariboru kot njegovemu središču. Urednica je tako v sodelovanju z uredniškim odborom poleg inovativnih pristopov (tematske številke) vse bolj jasno postavila nekatere standardne rubrike (predstavitev rezultatov posameznih raziskovanj ali problemska predstavitev izbranih območij, didaktično-metodične vsebine, terminološke razlage, informativni kotichek z drobnimi novicami, ocenami književnih izdaj, društvenimi novicami, sklepi zborovanj, s poročili o delovanju geografskih krožkov).

Urednica je z vso odgovornostjo sledila temeljnim usmeritvam in nalogam Geografskega obzornika: z ustreznimi članki in poročili je revija stremela in prispevala k izboljšanju geografske izobrazbe prebivalstva in k popularizaciji geografije.

Irma Potočnik Slavič

Obzornik je v osemdestih letih opravil veliko izobraževalno delo

Geografski obzornik se je iz tehnično skromne revije v prvih letih izhajanja razvil v osemdesetih letih 20. stoletja v soliden časopis, ki je učitelje geografije uvajal v različne metodične in didaktične probleme, seznanjal jih je z novostmi na področju geografije, z geografskimi problemi v domovini in po svetu ter prinašal različna poročila.

Ker njegova vsebina počasi ni več v zadostni meri sledila potrebam učiteljev geografije, je bilo vedno več odpovedi, zaradi tega se je zmanjšala naklada in Geografski obzornik je postajal vse dražji. Sledila je vsebinska preusmeritev. Postal naj bi mobilizator učiteljev geografije in krepil stanovsko zavest med njimi. Geografski obzornik naj bi bil vodilo, usmerjevalec, animator in nosilec modernizacije in aktualizacije pouka geografije. Takrat (leta 1981) se je z usmerjenim izobraževanjem začela reforma srednjega šolstva.

Geografi so bili na reformo nepripravljeni, podobno kot tudi učitelji na drugih predmetnih področjih. Učni načrti so se spremenili, ni bilo ne učbenikov ne učil, ki bi omogočali učenje po novem. Uvedene so bile novosti, na katere je bilo treba učitelje pripraviti. Problemov je bilo veliko. Uvedba usmerjenega izobraževanja je pomenila resno spremembo učnega sistema (terensko delo, naravoslovni dnevi, ekskurzije itd.) Izkušeni ni bilo, pa tudi teoretičnih vprašanj pouka ni reševal nihče. Od prve metodike pouka pa je minilo že dvajset let.

Obzornik je poskušal vsaj deloma prevzeti te naloge. Sestavljen je bil iz več tematskih delov. V vsaki številki je uvodnik opozoril na enega izmed problemov pouka geografije ali dajal informacije o položaju geografije. V poglavju o didaktični problematiki geografije, ki je bil najpomembnejši del revije, so bili objavljeni različni metodični in didaktični problemi, ki so se pojavljali.

Uvedene so bile tematske številke, ki so obravnavale aktualne teme (ekskurzija po Jugoslaviji, lakota po svetu itd).

Sodelujoči smo poskušali oceniti učbenike, priročnike in pomožno geografsko literaturo, pa tudi nuditi informacije o izidih najpomembnejših geografskih del v Sloveniji. Resneje tega sklopa nismo realizirali. Učitelji so bili hvaležni za izid vsakega učbenika ali priročnika. Več učbenikov za istovrstne šole in razrede pa takrat še ni bilo.

Velika pozornost je bila namenjena društvenim in drugim vestem s področja geografije. To je bil čas ustanavljanja geografskih društev po slovenskih regijah.

Tudi delo geografskih krožkov je bilo obsežno. Krožki na različnih šolah so sodelovali pri gibanju znanost mladini, delali so raziskovalne naloge in se udeleževali geografskih tekmovanj.

V taki reviji je vsak geograf videl pomoč pri svojem delu v šoli. Aktivno sodelovanje vseh geografov je pripomoglo, da so bile objavljene tiste vsebine, ki smo jih pri pouku geografije najbolj pogrešali. K aktivnemu sodelovanju so bili povabljeni vsi geografi.

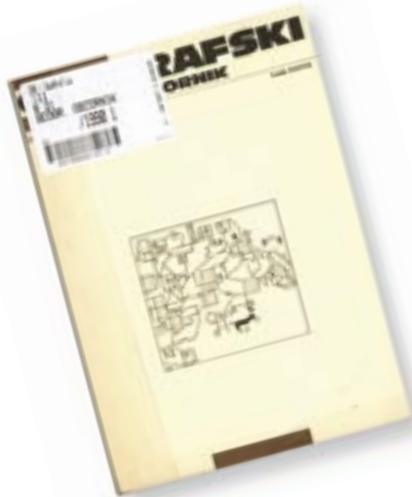
Obzornik je tako povečal število naročnikov, naročnik naj bi postala vsaka šola in vsak učitelj geografije. Povečano število naročnikov je omogočilo izboljšati tehnično opremljenost in tiskanje večjega števila kartografskega in tudi barvnega slikovnega gradiva ob zmerni ceni časopisa.

V osemdesetih letih je Geografski obzornik prevzel pomembno vlogo pri pomoči učiteljem. Na eni strani jih je uvajal v nove načine in metode dela, prinašal je programe za naravoslovne dneve, oblikoval program ekskurzij, predstavljal oblike terenskega dela in dajal pobude za oblikovanje geografske učilnice in kabineta. S tematskimi številkami in članki je zapolnjeval vrzel pomanjkanja učbenikov in druge didaktične literature.

Njegova vloga je ostala taka do nove šolske reforme in zadostne ponudbe učbenikov, delovnih zvezkov in ostalih didaktičnih materialov. Takrat so revijo prevzeli mladi geografi znanstveniki, ki so spremenili njen koncept. Potreba po šolski geografski reviji je ostala, vrzel je zapolnila Geografija v šoli.

Slavko Brinovec

Desetletje urednikovanja

Začetki mojega dela pri Geografskem obzorniku segajo v leti 1989 in 1990, ko sem bil upravnik revije in hkrati uredil vse številke šestintridesetega in sedemintridesetega letnika (nekaj števil skupaj z Matejem Gabrovcem, Karlom Natkom, Milanom Orožnom Adamičem in Metko Špes), čeprav je bil takrat formalno urednik še Slavko Brinovec. Leta 1989 sva z Milanom Orožnom Adamičem, ki je bil tehnični urednik revije, znova pridobila denarno podporo takratnega šolskega ministrstva, poskrbela za novo oblikovno podobo revije, ki jo je brezplačno pripravil Matjaž Vipotnik, in se spoznala z ustrezno tehnologijo, ki je omogočala pripravo revije v celoti z računalniki, kar je bistveno zmanjšalo stroške.

Leta 1991 sem postal glavni urednik, leta 1992 pa glavni, odgovorni in tehnični urednik revije. Moj najpomembnejši cilj je bil, da Geografski obzornik zares postane revija za popularizacijo geografije, zato sem moral pisce prispevkov prepričati, da je mogoče članke

napisati tudi na poljuden način in ob tem ohraniti visoko znanstveno raven, hkrati pa sem se zavedal, da bistveno večje število bralcev lahko zagotovi le izboljšana podoba revije s kakovostnimi fotografijami, zemljevidi in drugimi slikami. Popularizacija neke stroke, tudi geografije, je namreč za njen razvoj izjemnega pomena, saj se povečata njena razpoznavnost in njen pomen v družbi, na to pa se navezujejo, na primer zastopanost geografije v šoli, količina denarja, namenjena za geografsko izobraževanje in raziskovanje, ter vpliv geografije in geografov na dogajanja v državi. V skladu s tem sem ob podpori uredniškega odbora sprejel pomembno odločitev, da Geografski obzornik tiskamo v celoti v barvni tehniki, in tako je leta 1991 že prva številka osemintridesetega letnika izšla v barvah, kar je imelo ob osamosvojitvi Slovenije še večji simbolni pomen. Prvo barvno naslovnico je krasil budistični Opičji tempelj (Swayambhunatah), ki stoji nad Katmandujem v Nepalju. Posnel jo je Drago Kladičnik, ki je v kasnejših številkah še večkrat predstavljal manj znane dežele sveta.

Postopoma sem standardiziral podobo Geografskega obzornika. Uvedel sem vse prvine, ki jih je prek svojih navodil o oblikovanju periodične publikacije kot celote in članka kot njenega sestavnega dela zahtevalo pristojno ministrstvo. Število strani se je ustalilo pri dveh tiskarskih polah, to je dvaintridesetih straneh, število vsebinskih sklopov oziroma rubrik pa pri šest. Rubrika Raziskovanje je prinašala bolj znanstveno usmerjene članke, rubrika Popotovanja pa bolj potopisne ali celo esejsko oblikovane prispevke. Rubrika Izobraževanje je bila namenjena predvsem prispevkom, izrazito usmerjenim v šolsko prakso.